

Asia: VN/13340/2023

Jatkuvan oppimisen sanaston täydennysosa

Lausunnonantajan lausunto

1 osaaminen

-

2 työmarkkinat

-

3 työmarkkinatieto

IATE: fi: työmarkkinoita koskevat tiedot, sv: arbetsmarknadsinformation, en: labour market information, labour market intelligence

4 yksilön osaamisen puute

- Sana "yksilön" puuttuu muiden kielten vaihtoehdoista paitsi englannissa vastineesta "personal skills gap". Pitäisikö se siis selkeyden vuoksi lisätä myös muihin kieliin, jos on tarkoitus tehdä ero yksilön ja työmarkkinoiden osaamisvajeen välillä? Näin on tehty esim. käsitteen 5 ruotsinkielisissä vastineissa.

- Haaga-Helia ammattikorkeakoulu OY esittää hyvän huomion siitä, että voisi puhua vain "yksilön osaamistarpeesta (IATE: 3589307)" tai "osaamisen kehittämistarpeesta", tai "osaamisen

puutteesta”, jottei juurikin voisi muodostua kuvaa puutteellisesta yksilöstä vaan tarpeesta kasvattaa osaamista.

- Edeltävän jatkona voitaisiin huomioida Helsingin yliopiston kommentti ”vajeen” ja ”tarpeen” käsitteiden tarkentamisesta.

5 työmarkkinoiden osaamisvaje

- IATE: fi: osaamisvaje, osaajapula, osaamisen puute; sv: kompetensbrist, brist på kvalificerad arbetskraft, kompetensunderskott, kunskapslyfta; en: skills shortage, skills gap. EU:n kontekstissa termeissä itsessään ei erikseen mainita työmarkkinoita, mutta määritelmässä selvennetään, että näillä viitataan juurikin työmarkkinoihin (ei siis esim. yksilöön).

- Useamman tahon kommentissa esiin tuotu osaajapula (IATE:859401) saa myös kannatusta; voi tuoda paremmin esiin sen, että osaajia voi olla olemassa, mutta tarve ja taito eivät kohtaa – huomioitua tulee myös asian ”henkilöpuoli”, ei pelkästään tarve taidoille.

6 yksilön osaamistarve

-

7 työmarkkinoiden osaamistarve

IATE: fi: osaamistarve, sv: kompetensbehov, en: skills needs. Sama kuin osaamisvajeen kohdalla, eli EU:n kontekstissa termin määritelmässä viitataan työmarkkinoihin, vaikkei sitä erikseen mainita termissä.

8 osaamisen kysyntä

-

9 osaamisen tarjonta

-

10 osaamisen kohtaanto

IATEssa lähikäsite: fi: osaamisen kohtaamattomuus, osaamisen kohtaanto-ongelma, osaamisen kysynnän ja tarjonnan epätasapaino; sv: kompetensglapp, missmatchning; en: skills mismatch, skill mismatch

11 koulutuskysyntä

-

12 koulutustarjonta

-

13 osaamisprofiili

IATE: fi: taitoprofiili, ammattitaitoprofiili, sv: kompetensprofil, en: skills profile

14 oman osaamisen tunnistaminen

Olisi hyvä määritellä kattokäsitteenä ”osaamisen tunnistaminen”; yksilön kohdalla tämä on melko selkeää, mutta kuten useampi taho on myös huomauttanut, ”yhteisöllisen tunnistamisen” esimerkit ovat melko laajoja. Olisi hyvä tarkentaa termin käyttötarkoitusta ja sitä, mitä se implikoi: yhteisössä esiintyvää ”hyväksyntää”, organisaatiotason huomioimista (etuja, ylenemistä...) tai oppilaitokselta saatavaa virallista tunnistusta/tunnustusta.

15 osaamisen yhteisöllinen tunnistaminen

Olisi hyvä määritellä kattokäsitteenä ”osaamisen tunnistaminen”; yksilön kohdalla tämä on melko selkeää, mutta kuten useampi taho on myös huomauttanut, ”yhteisöllisen tunnistamisen” esimerkit ovat melko laajoja. Olisi hyvä tarkentaa termin käyttötarkoitusta ja sitä, mitä se implikoi: yhteisössä esiintyvää ”hyväksyntää”, organisaatiotason huomioimista (etuja, ylenemistä...) tai oppilaitokselta saatavaa virallista tunnistusta/tunnustusta.

16 urasuunnittelu

-

17 vanhentunut osaaminen

- Pitäisikö englanninkielisen vastineen olla "outdated skills"?
- Myös "ammattitaidon vanheneminen (IATE: 3569271)"; voisi erotella sitä, milloin kyse on esimerkiksi tietyn tyyppisestä kehityksestä jälkeen jäämisestä, kuten digitaitojen kehittämisessä, ja milloin siitä, että kompetenssin riittämättömyyttä rajaavat muut seikat.

18 työ

-

19 työtehtävä

-

20 ammatti

-

21 säännelty ammatti

-

22 työllistyvyys

IATE: fi: työllistyvyys, työllistettävyys, työllistymisvalmiudet; sv: anställbarhet; en: employability

23 työmahdollisuus

-

24 neuvonta

-

Käsitejärjestelmäkaavio 1 Osaaminen ja työmarkkinat

-

Käsitejärjestelmäkaavio 2 Ammattiin ja työhön liittyviä
käsitteitä

-

Yleiset kommentit

EU:n neuvoston pääsihteeristön suomen kielen yksikön terminologit kiittävät mahdollisuudesta kommentoida tätä sanaston täydennysosaa. Olemme hyödyntäneet kommentteissa IATE-termikantaa, jonka termien pääasiallinen käyttökonteksti on EU. Toivomme, että näistä termivaihtoehdoista on hyötyä erikielisiä vastineita pohtiessanne.

Perander Hilda
Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristö - suomen kielen yksikkö